N°. 2909

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

DEZE COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG 21 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 20 November.

Wij zeiden gisteren, dat men zich van antecedenten niet los maakt als men wil. En wij voegden daaraan toe de opmerking, dat naast antecedenten algemeene verklaringen weinig afdoen, zoo lang zij niet door de praktijk zijn vertolkt. Wij voorzagen niet, toen wij dat schreven, dat de minister van Justitie zich haasten zou onze beschouwingen door zijne handelingen te bekrachtigen. Inderdaad, middelerwijl wij dat gisteren schreven, was de minister bezig, om zijne in 't algemeen gegevene verklaringen te karakterizeeren door eene praktijk, die geheel overeenkomstig is, niet met de verwachtingen, die zijne betuigingen moesten doen ontstaan, maar met de antecedenten, waarmede hij scheen te willen breken.

Welke zijn de verzekeringen, die de minister namens het kabinet heeft gegeven tot geruststelling van de gemoederen, die dit kabinet met de grootst mogelijke bezorgdheid zagen optreden? Eerbiediging der godsdienstige regten van elke gezindheid en getrouwe naleving der Grondwet. En welke zijn nu de eerste daden van den minister, waaruit de praktijk van zijnen eerbied voor de godsdienstige regten en zijne gehechtheid aan de grondwettige instellingen blijkt? Ze zijn deze: belemmering van 't gebruik der godsdienstige regten door maatregelen van politie, en inbreuk making op de onafhankelijkheid der regterlijke magt en weerzin tegen openbaarheid. Zien wij een en ander, want het is der moeite waard om er bij stil te staan.

De *Nieuwsbode* van den 8[n] Jan. jl. legde eene verklaring af, waarvan wij aanteekening hebben gehouden, omdat hij daarin uitdrukte het beginsel van zijne gedragingen. Hij stelde de verklaring, wel is waar, als eene beschuldiging tegen de Katholieken voor. Maar dat schaadt niet aan de beteekenis, die de verklaring bij de vrienden van den *Nieuwsbode* had. Geheel hunne praktijk was op die verklaring gebouwd. En al de noodkreeten, die zij, zonder weerklank bij 't volk te vinden, aanhieven, hadden geen andere oorzaak, dan het beginsel, dat wij op 't oog hebben. De *Nieuwsbode* schreef dit:

»Zij die schreeuwen worden het meest ontzien...., en »zoo doende is de zin der Regering vooral aan de zijde »der schreeuwenden:"

De partij, — zij was toen in de oppozitie, en thans zetelt zij in de Regering, — de partij die dat schreef kende het zwak van den vorigen minister van Justitie. Zij perste hem door haar *geschreeuw* af én de cirkulaire in zake der openbare godsdienstoefening én de cirkulaire in zake der voordragten van de regterlijke magt. Beide cirkulairen waren in 't voordeel van de toenmalige oppozitie, die thans regeert, en vrij wat minder hevig wordt aangevallen, dan zij toenmaals zelf heftig was tot aan het brutale en tot aan de grens der publieke rustverstoring. Het is goed dat thans in herinnering te brengen, opdat de Regering wete, dat men haar billijker behandelt, dan waarop de antecedenten harer partijgenooten aanspraak hebben.

Wij hadden ons gevleid, afgaande op de milde verklaringen van den tegenwoordigen minister van Justitie, dat hij de dwaze erfenis van zijn voorganger niet zou aanvaarden. Wij hebben ons vergist. Ons gisteren gesteld beginsel, dat de antecedenten zwaar wegen, heeft zich in deze aangelegenheid bewaarheid. Wat de vorige minister van Justitie als bij verrassing zich liet afpersen, wordt thans gehandhaafd met bedaard overleg. Eene ondoordachte cirkulaire wordt thans een regeringsbeginsel, waarvan de Regering niet mag afwijken. Men ziet, er is vooruitgang, maar vooruitgang op de ongrondwettige baan.

De heer Meeussen heeft gisteren den minister van Justitie geïnterpelleerd over de maatregelen, die van regeringswege genomen of kunnen genomen zijn ter uitvoering van art. 167 der Grondwet, omtrent de godsdienstoefening buiten gebouwen en besloten plaatsen. Men weet, dat de daaromtrent bestaande geschillen geboren zijn uit het geschreeuw der vrienden van dit ministerie, toen zij nog in de oppozitie waren, en die de cirkulaire van den toenmaligen minister van Justitie hebben uitgelokt. De heer Meeussen treedt in eene uitvoerige ontwikkeling van den geest en de bedoeling van gemeld grondwets-artikel en in verband daarmede van de wet op de kerkgenootschappen. De heer Meeussen heeft eenige feiten bijgebragt, waaruit van belemmering van het houden van openbare godsdienstoefeningen in plaatsen, waar men daartoe, volgens de 2de alinea van art. 167 geregtigd zou zijn, is gebleken. Die plaatsen zijn Ossendrecht, Uilenkoten en Baarle-Nassau. Hij heeft derhalve gevraagd: 1°. of de handelingen die ten deze in Noordbrabant hebben plaats gehad, zijn geschied ten gevolge van bevelen van de Regering, en zoo ja, 2°. of de Regering in het vervolg zal voortgaan met het feitelijk beletten van openbare godsdienstoefeningen als door hem zijn aangeduid, dan wel of, in geval de Regering vermeent, dat die godsdienstoefening onwettig is, zij de beslissing daaromtrent zal overlaten aan de regterlijke magt.

Wat heeft de minister van Justitie geantwoord? Hij heeft een onderzoek doen instellen door den prokureur-generaal van Noord-Brabant, en uit dat onderzoek zou blijken, dat in de drie genoemde plaatsen het regt niet bestaat tot het houden van processiën. Intusschen, zulks wordt betwist door de heeren Meeussen, van Nispen en Storm, die volhouden dat de drie genoemde plaatsen vallen in de gunstige uitzondering van de 2[e] alinea van art. 164 der Grondwet. Wie zal hier beslissen? De politie, zegt de minister van Justitie, dat is, het openbaar ministerie. En wat is het openbaar ministerie anders dan de tijdelijke minister van Justitie-zelf? Zoo zien wij dan bij den minister van Justitie de pretentie om te treden in de plaats der regterlijke magt, en zich het regt voorbehouden om uit te maken wat de Grondwet al of niet veroorlooft, en om maatregelen te nemen, waardoor aan die ministeriëele beslissing, die eene willekeurige kan zijn, des noods door geweld van wapenen uitvoering te geven. Wat beteekenen bij zulk eene ongrondwettige aanmatiging al de betuigingen van welwillendheid door den minister van Justitie gegeven? Wij nemen de opregtheid daarvan gaaf aan. De minister die ze gaf, en de heer van Romunde, die ze bekrachtigde, zijn beide gemoedelijke mannen. Dan, waar sprake is van een beginsel en van een regt, en van een grondwettig regt, daar komt welwillendheid bij de uitvoering te pas, maar daar is nog iets anders dan welwillendheid noodig, daar moet men eerst en vooral afgaan van een valsch terrein, en zich plaatsen op wettelijken grond. Anders houdt een regt op een regt te zijn, en wordt het een goedgunstige bewilliging van een minister.

Wij begrijpen dat een minister, alvorens eene procedure aan te vangen tegen eene openbare godsdienstoefening, eerst een onderzoek instelt om niet iemand te bemoeijelijken, die blijkbaar slechts gebruik heeft gemaakt van een grondwettig regt. Maar dat eene beslissing, ten gevolge van een administratief onderzoek genomen, bij de Regering zou mogen gelden als eene uitgemaakte zaak en regt zou geven aan de Regering tot het gebruik maken van geweld tegen lieden, die op goede gronden vermeenen door de Grondwet gemagtigd te zijn tot hetgeen de minister zal goedvinden te verbieden — dat is onmogelijk te dulden; dat schreeuwt tegen alle begrippen in van Grondwet en regtsbedeeling. Zulks is ten duidelijkste aangetoond door de heeren Meeussen, van Nispen en Storm, die zich met alle kracht verzet hebben tegen de invoering van zulk gevaarlijk beginsel.

De minister tracht zich te verdedigen door de beweering dat het de dure pligt der politie is, om de overtreding der wet te voorkomen en derhalve vervolgingen te vermijden. Die beweering getuigt van begripsverwarring. Zeker moet de politie, als zij 't kan, voorkomen, dat iemand niet bestolen wordt, of te lijf gevallen en mishandeld, of gewond of gedood. Daar heeft nooit iemand aan getwijfeld. Maar de quæstie staat heel anders, wanneer er spraak is van een grondwettig regt. Het is altijd verboden te stelen, te schaden, te wonden, te dooden. Maar het is niet altijd verboden openbare godsdienstoefening te houden. Er zijn plaatsen waar de Grondwet regt geeft, om in 't openbaar godsdienstoefening te doen. Als er nu verschil is tusschen de politie en de ingezetenen, of het regt al dan niet bestaat, zal dan de politie bevoegd zijn te beslissen, dat de ingezetenen geen regt hebben, en aan die beslissing de kracht mogen geven door lood en staal? De vraag zelf is eene ongerijmdheid. De politie zal dan procesverbaal kunnen opmaken, en de zaak brengen voor den regter, die alleen bevoegd is om uitspraak te doen. Dat is de meening, die de bovengenoemde leden hebben ontwikkeld. En geen andere is aan te nemen, zonder dat men gevaar loopt de deur te openen voor de willekeur, waar de toga van den regter wijken moet voor de sabel van den politiebeambte.

Men lette wel op, het beginsel dat hier gesteld wordt door den minister van Justitie geldt niet alleen de katholicke begrafenissen en processiën. Als men dat beginsel eenmaal ter gelegenheid der processiën en begrafenissen laat doorgaan, dan kan men ver komen.

Er zijn meer grondwettige regten, dan het regt tot processiën en begrafenissen. Laat het beginsel groeijen, dat de Regering bevoegd is de uitoefening van een grondwettig regt door geweld te verhinderen, zoodra zij meent dat de Grondwet dat gebruik niet toelaat; dan kunnen wij met der tijd een regime beleven van het ministerieel *bon plaisir*. Dan treedt eene ministeriëele opinie in plaats van de Grondwet en eene ministeriëele beschikking vervangt het vonnis van den regter.

En men zegge niet, gij blijft altijd het regt behouden om van het ministeriëel geweld beroep te doen op den regter. Het is waar. Maar volgens de ministeriëele theorie eerst nadat men het ministeriëel geweld zal hebben doorgestaan, misschien eerst nadat men de kracht van het zwaard en het lood zal hebben ondervonden; namelijk als men het gevaar laat bestaan, dat de uitoefening van een grondwettig regt het slagveld wordt, waarop ongewapende, rustige ingezetenen worden bevochten door de gewapende legermagt?

Wij stellen er prijs op, dat de minister betuigt in deze teere aangelegenheid niet dan met welwillendheid en met de grootste voorzigtigheid te werk te willen gaan. Maar wij mogen daartegen niet onopgemerkt laten, dat de kracht der beginselen grooter is dan de bedoelingen der menschen. Daarom is de eerste en noodzakelijkste voorzigtigheid deze, dat men van het terrein van de willekeur afgaat, om alleen post te vatten op den vasten grond der wet, en in dit geval, dat niet de politie, maar de regter beslisse wat regt, wat onregt is.

Wij stippen van deze diskussie nog aan de verklaring van den minister voor de Zaken van R. K. Eeredienst, dat hij zijn departement over deze zaak licht te verkrijgen is dat niet is te versmaden. Hij hoopt en vertrouwt, dat door de gemeenschappelijke pogingen van de beide ministers, er een einde aan de ontstane moeijelijkheden komen zal en dat het daardoor mogelijk zal worden, dat het niet meer noodig zijn zal om in het vervolg over dergelijke zaken in deze vergadering het woord te voeren.

Dit hopen wij ook. Maar dan zal de minister van Justitie zijn onhoudbaar en gevaarlijk beginsel moeten loslaten, dat hij in de zitting van gisteren heeft ontwikkeld. En, dewijl hij dat niet gedaan heeft, zoo achten wij 't noodig, dat men de zaak er niet bij late, maar dat men haar op nieuw ter spraak brenge bij de beraadslaging over de begrooting. Wij zeggen dat niet alleen omdat de quæstie processiën betreft of kerkelijke begrafenissen, aan welke laatste wij nogthans, en alle Katholieken met ons, groote waarde hechten, waarom wij elke hindernis daarvan opnemen als eene godsdienstige vervolging. Maar het beginsel gaat verder en tast alle grondwettige regten aan, die men, als het doorgaat, niet meer zal kunnen beginnen uit te oefenen, dan met verlof van de politie.

Na deze interpellatie is gevolgd die van den heer Hoynck van Papendrecht over de cirkulaire betrekkelijk de geheimhouding, aan de regterlijke kollegiën opgelegd, omtrent de kandidaten-lijsten, die zij hebben op te maken. Ook hierin heeft de minister getoond, dat hij geen regt begrip heeft van 't geen de regterlijke magt is. Wij zien dat morgen.

Men las, eenige dagen geleden, in het parijsche blad *le Siècle*:

»Een korrespondentie van Rome, gerigt aan het officiëele dagblad van Verona, meldt dat de monnik, die de laatste afkondiging van de Inkwizitie publiek gemaakt heeft, is afgezet. Wat zal nu de *Univers* wel zeggen, die voorwendde, dat deze afkondiging door de demagogen

schonnen, meer dan nutteloos schijnen: persoonlijke adel zoo als [illegible] talent, geldt alleen waarlijk hoog, ten minste overtreft elk ander blazoen: hij bezit eene onsterfelijke waarde; hij komt van God. Onzen landgenooten kan het echter niet onaangenaam zijn te vernemen, dat de stam des dichters op vlaamschen grond, uit ridders der oude dagen, is ontloken.

„Wij hebben vóór ons eene memorie liggen, opgesteld door den heer Th. Schellinck, dezer stad, oud-archivist van Sint-Baafs, genealogist en Tollens neef. In afwachting dat wij die in haar geheel mededee'en, zullen wij er de eerste en laatste regelen van schrijven:

„Het oude en edele geslacht Tollin, en Tollens, is oorspronkelijk uit het ambacht van Axel, alwaar een Wouter Tollin bij den aanvang der XIVe eeuw de heerlijkheid van Adendijk kocht. Zijn zoon Mher Philip Tollin behoorde onder 't getal der ridders, die in 1328 met den grave van Vlaenderen, Lodewijk van Nevers, te velde trokken.

„Op hem volgen als burggraven van Aalst Jan Tollin, tot op eenen anderen Jan, deszelfs laatsten burggraaf. Deze had een broeder, met name Jakob, die gehuwd was met Jonkvrouw Margriete Willebaert, en omtrent den jare 1475 binnen Gent stierf. Deze Jakob Tollin zette het geslacht voort, en had verscheiden zonen.

„Jan Tollin, zoon van Jakob en van vrouwe Margriete Willebaert, was lang archier des hertogs van Burgondië Karel den Stoute, en van keizer Maximiliaen. Na den krijgsdienst verlaten te hebben, huwde hij Jonkvrouw Maria van Bouchaute, dochter des heeren van A[illegible]pelvoorde, te Lovendeghem, alwaer hij in 1510 overleed. Hij droeg het wapen van het geslacht Tollin, zonder bijvoeging van hetgene des geslachtes van Popenrode, maer brak dit in 't onderstuk met een zilveren klaverblad, dat hem ten helmstuk verstrekte. [Het is dit wapenzegel dat den gemelden rouwbrief sloot.]

„De zoon van dezen Jan, was Pieter, bailliu te Somerghem; op hem volgt Lodewijk, bailliu van Lovendeghem, Ursele en Ronsele; Joris, zoon van dezen, was landbouwer te Ursele. Zijn afstammeling Francies, en dezes zoon Jan, dreven handel in lijnwaden te Bellem.

„Joris Tollens, zoon van Jan en Catharina Toebast, huwde Catharina de Beer, geboortig van Ronsele. Even als zijn vader dreef hij handel in lijnwaden, en zette zich [uit Sleydinge] te Gent in 't groot Gewat neder, ten einde dien handel te vergrooten, maar 't procederen bracht hem ten ondergang. Hij liet aan zijne zonen het penceelmaken leeren, vertrok zich, na 't overlijden zijner vrouw in 1750, bij zijnen zoon te Rotterdam, met name Joannes Judocus, en stierf tien jaren daarna.

„Deze zoon was te Bellem geboren, en in 1745 naar Rotterdam vertrokken, ving er 't penceelmaken aan, en gelukte: hij voegde er een handel in verfwaren bij, die zijn zoon Karel Lodewijk Tollens, vader van Nederlands volksdichter, uitbreidde.

„Karel Livinus Tollens, tweede zoon van Joris, en dus oud-oom des dichters, te Gent in 1730 geboren, dreef er in den Oudburg handel in verfwaren: hij werd door de Oostenrijkers den 14 November 1787 doodgeschoten. Onder zijne veertien kinderen, had hij eenen zoon, met name Ferdinand-Bernard, met kunstgevoel begaafd. Niet alleen was de jongeling een uitmuntend guitarist, maar er stak in hem een goed schilder, toen hij door eene ziekte, uit het onvoorzichtig aflekken zijner penceelen ontstaan, in 1796 weggerukt werd.

„Nog hedendaags bestaan er, van Joris Tollens, oud-grootvader des dichters, verscheidene mannelijke afstammelingen in de gemeenten Lovendeghem, Somerghem en Ronsele.

„Tot dus verre wat dit adellijk geslacht betreft. Wij zullen er bij voegen dat de Serbraemsteen, in de Onderstraat, in het midden der XIVe eeuw bewoond werd door Jan Tollin, burggrave van Aalst.

„Niet zonder belang is dan ook de volksdichter de plaats mijner Ballade *Hembyze en Willem I* (1578), waarin ik van den Tollin-steen, eigenlijk als Serbraemsteen bekend, gewaagde, als destijds de verblijfplaats der Bisschoppen van Ypre en Brugge, door Hembyze daar opgesloten.

„Er loopt eene onderaardsche gang
Diep onder 't oude Tollin-steen,
In 't donker voort, naar 't stadhuis heen;
het is er klam en naar en bang.
En alles in dit ramverblijf
Spreekt van geheim en wanbedrijf.

„De volksdichter was zijner stamwiege niet vergeten. Hij wijdde uit voller harte eene hulde aan het vrije en fiere Gent in zijne *Laatste Gedichten* (t. I), in de Ballade: *De Voetval der Gentenaren*. Hij was ook op verre na niet onverschillig aan den bloei, dien zijne gezangen in Zuid Nederland ontmoetten.

„Met veel belang ging hij den vlaamschen letterkundigen gang van België, ook in zijne bijzonderheden na. Hiertoe kwam het tijdschrift, dat deze regelen wel wil opnemen, te stade. Gaarne juichte hij zijnen kunstbroederen van het Zuiden toe: men weet met welk eere hij van Ledeganck heeft gewaagd. In een der brieven, die ik de eer had bij hem af te leggen, haalde hij ook met lof den dichter Van Beers aan.

„Uit hoofde dier gehechtheid aan mijnen geboortegrond, die den achtbaren grijsaard bezielde, was mij 't Albumvers dubbel dierbaar, waarin hij mij toezong:

„Vaarwel, en breng des zangers groet
Aan 't wijdberoemd en grijze Gent.
Daar is mijns voorzaats naam bekend;
Ik heb in de aadren belgisch bloed.
Vaarwel, ik drukte eens broeders hand,
Toen ik de mijne in de uwe sloot.
Verdeelde staatkunde ook ons land,
Ik bleef Van Duyses landgenoot.

„Dit blaadjen is geteekend uit Rijswijk, 26 September 1850.

„Pr. Van Duyse."

— Z. M. heeft, op het ingediend verzoekschrift van den heer W. Ramann, direkteur der *Amsterdam-Hamburger-stoombootmaatschappij* alhier, bewilliging verleend tot wijziging van de statuten dezer vennootschap.

— Z. M. heeft aan L. K. Turk vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van St. Stanislaus 3de kl., hem door den Keizer aller Russen geschonken.

CREDIET-VEREENIGING. — *Maandelijksche balans, opgemaakt ultimo Sept.* 1856. 75 leden, vertegenwoordigende een maatschappelijk kapitaal van *f* 3,964,045.

Credit.

In portefeuille	*f* 463,601.03½	
Diverse debiteuren	» 115,084.83½	
Cassa	» 5,799.82	
		f 584,485.69

Debet.

Gedane stortingen	*f* 396,404.50	
Diverse crediteuren	» 141,770.05	
Balans	» 46,311.14	
		» 584,485.69
In disconto genomen	*f* 966,386.07	
» » gegeven	» 923,500.98	

De Voorzitter van Commissarissen,
J. HEEMSKERK Az.

De Directie.
BUCHLER.
L. KEYZER.

SCHIEDAM, 18 Nov. De Kommissie ter verbetering der broodprijzen en bestanddeelen heeft weder twee bakkers onder dezelfde voorwaarden aangesteld, als waaronder de eerste werkzaam is, doch die aan de groote aanvraag onmogelijk kon voldoen.

GORINCHEM, 18 Nov. Heden was op de St. Maartens of groote beestenmarkt alhier ruim 5000 stuks vee aanwezig; welke voor het grootste gedeelte verkocht werden en wel de meeste voor belgische en voor fransche rekening. Kalfkoeijen en fokvee werden mede voor hooge prijzen afgezet.

KATWIJK AAN ZEE, 16 Nov. Gisteren namiddag ten 1½ ure is hier het kofschip *de Eendragt* gestrand, gevoerd door kapitein G. van Dalen, vertrokken van Newcastle den 7den Nov., bestemd naar Groningen en geladen met kolengruis. Deze bodem in de hevige branding komende is de reddingsboot dadelijk, onder het beleid van den kloekmoedigen koopvaardij-kapitein W. van der Plas, in zee gebragt met behulp van eenige wakkere visschersliedon te dezer plaatse en wel met dat gelukkig gevolg, dat de equipage van *de Eendragt*, die in doodsgevaar verkeerde, behouden aan wal is gebragt.

STEENWIJK, 17 Nov. De mazelen, die sedert geruimen tijd hier zoo sterk geheerscht hebben, dat naauwelijks de helft der kinderen de scholen konden bezoeken, en tot dus verre goedaardig waren, hebben thans een kwaadaardig karakter aangenomen, zoodat er gisteren vijf aan die ziekte bezweken kinderen ten grave gebragt zijn.

'sHERTOGENBOSCH, 13 November. In den afgeloopen nacht, omstreeks 4 ure, is een vervoerder van beer met kar en paard van de Havenkaai in het water gestort. Waarschijnlijk was hij op de kar gezeten, in slaap gevallen. Gelukkig waren in de nabijheid eenige personen bezig een schip te lossen, die door het geraas en geplomp in het water opmerkzaam gemaakt, te hulp snelden en hem, die reeds zinkende was, van een anders wissen dood redden. Ook het paard werd nog levend uit het water gehaald. Opmerkelijk is het, dat ongeveer een half jaar geleden, een dergelijk ongeluk met hetzelfde paard (hetwelk [illegible] dezelfde kar en nagenoeg op dezelfde plaats is voorgevallen. Toen echter kwam de voerman er jammerlijk bij om.

LEEUWARDEN, 17 November. Zaturdag jl. had de landbouwer Jan Krol, te Bergum, zijnen arbeiders last gegeven, 13 koeijen uit de weide naar den stal te brengen, waartoe zij een vaarwater, de Langemeer genaamd, moesten passeren. In plaats evenwel van, gelijk hun bevolen was, de koeijen in twee partijen over te brengen, deden zij ze allen te gelijk in een praam. Bij het overvaren, werden de beesten, door eene opgekomen hagelbui, eenigzins onrustig, waardoor het reeds te zwaar beladen vaartuig omsloeg en 11 van de 13 stuks vee verdronken. De oppassers wisten zich gelukkig te redden.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

MADRID, 19 Nov. Den 12den dezer is het garnizoen van Malaga door de insurgenten onder het uitroepen der republiek aangevallen. De troepen hebben weerstand geboden en 5 insurgenten gedood; terwijl aan de zijde der troepen 7 man zijn gekwetst. De rust is weder hersteld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Nov. Hoewel sinds eenige dagen de staatkundige toestand in veel helderder licht gekomen en de waarschijnlijkheid vermeerderd is, dat de hangende moeijelijkheden betreffende Bolgrad en het Slangeneiland zullen worden vereffend, schijnen de zaken evenwel nog niet zoover vooruit te zijn gegaan als de laatste tijdingen hadden doen vermoeden.

Zoo Rusland de gewigtige inwilligingen doet, waarvan sedert eenige dagen sprake is, zal dit echter, zoo zegt men heden, niet geschieden dan in ruil van eenige opofferingen door de andere mogendheden, van minder belang, wel is waar, maar toch van dien aard dat men het er niet spoediger eens over worden kan.

Evenwel zijn er heden ook gunstiger teekenen.

Zoo bevestigt het gerucht zich niet, dat Engeland weigeren zou de Zwarte Zee te ontruimen, zelfs als Rusland zijn eischen op Bolgrad liet varen.

Aan den anderen kant blijkt het duidelijk, dat de fransche regering niet voornemens is zich door de engelsche te laten leiden en aan de laatste het geheele voordeel af te staan, dat het verbond kan opleveren. In de perzische vraag vooral zal ons kabinet bij zijn stuk blijven. Feruk-Kan zal naar Frankrijk komen om er het onthaal te vinden, waarop zijn hoedanigheid van gezant eener vreemde mogendheid hem regt geeft.

Wat Perzië zelf aangaat, zoo blijft de zaak der inneming van Herat een vreemdsoortig raadsel. Eerst heeft men dat als een feit aangekondigd. Daarna is het tegengesproken; men heeft wel is waar beweerd, dat de perzische regimenten door eene verstandhouding met hun geloofsgenooten hadden kunnen doordringen in de vesting, maar dat zij ter naauwernood binnen gekomen er weder door de Afghanen met groot verlies waren uitgejaagd. Een andere lezing weder, wilde dat de Perzen wel degelijk meester gebleven waren van Herat en er de wreedste gruwelen hadden bedreven. Hoe den draad te vinden in dien doolhof van tijdingen?

Volgens een heden ontvangen dépêche zouden al deze lezingen waarheid bevatten en de schijnbare tegenstrijdigheid hierdoor te verklaren zijn, dat de opgegeven gebeurtenissen achtereenvolgens hadden plaats gehad. Het doordringen van twee perzische regementen in Herat en het verjagen van deze door de Afganen zou in Julij zijn voorgevallen, terwijl in September de stad door het geheele perzische leger zou ingenomen zijn.

Overigens zal men wel doen, geen onvoorwaardelijk geloof aan deze tijdingen te schenken. Men denke aan Kars en de tegenstrijdige berigten, welke in der tijd van daar ontvangen zijn. Zoo lang de aziatische steden niet door spoorwegen en telegraafdraden aan de beschaafde wereld verbonden zijn, heeft men dezelfde onzekere berigten te vreezen.

Een tijding door den telegraaf van Konstantinopel aangebragt, heeft hier eenigen indruk gemaakt. Deze tijding behelsde, dat de engelsche kanonneerboot *Bager* een russisch vaartuig had nagezet, dat turksche smokkelaarsscheepjes van de cirkassische kusten opbragt. Toen de *Bager* de zee van Azof wilde binnen varen, werd uit Jeni-Kale een kanonschot op die boot gelost. Eenigen personen willen in dat voorval nieuwe aanleiding zien tot een breuk tusschen Engeland en Rusland. Men mag het er echter voor houden, dat dit toevallig feit, 't welk door een misverstand te verklaren of te verschoonen zal zijn, zulk groot gewigt niet heeft.

— Het *Journal des Debats*, op zijne beurt, gispt de houding der engelsche bladen tegenover Rusland, en verheft zich boven diens aanmatigingen, om den wil van het londensche kabinet te doen boven drijven in alle vraagstukken, welke nog hangende zijn.

— Omtrent het napelsche vraagstuk valt niets nieuws te melden. De hoop dat het op vreedelievende wijze zal worden beslecht, wortelt zich vaster.

— De stoomboot *Seine* van St.-Petersburg met de rijtuigen van den franschen gezant graaf de Morny vertrokken, heeft onderweg schade geleden. Het galarijtuig is bijna geheel vernield; toen het aan stukken op de kaai te Havre werd ontscheept zeiden de omstanders lagchende, dat men wel zien kon dat het een veldtogt naar Rusland gemaakt had.

— De bedevaarten naar het heilige land volgen elkander geregeld. Van Marseille zal den 27sten November eene nieuwe karavaan vertrekken om het Kersfeest te Jeruzalem te kunnen vieren. Overigens heeft de propaganda onzer katholieke missionnarissen dit jaar veel bedrijvigheid ten toon gespreid. Sedert Januarij hebben verscheidene fransche broederschappen ten minste twee honderd missionnarissen, zoowel mannen als vrouwen, uitgezonden. Het grootste getal behoort tot het seminarie der vreemde missiën, tot de orde der Jezuïten en Lazaristen voor China, Turkije, Egypte, Syrië; tot een paar geestelijke orden, gevestigd te Marseille voor Australië; tot de orde der Sulpicianen voor Kanada. De heer de Maistre heeft te regt gezegd, dat Frankrijk's natie een natie van krijgslieden en zendelingen was.

— Men heeft berigten ontvangen van de fransche scheeps-divizie, die naar Siam vertrokken is en de heer de Montigny naar Bancakok overgebragt heeft, om een vriendschaps- en handelsverdrag met dit land namens Frankrijk te sluiten. De oorlogschepen de *Capricieuse*, de *Catinat* en de *Marceau* hebben den 8 Julij ll. bij den ingang der rivier van Siam het anker laten vallen. Den 12 is de *Marceau* naar Bancakok opgestoomd. Deze plaats, de hoofdstad der Siameezen, bevat, langs de rivier een plaats van ongeveer vijf kilometers, telt 4 à 500,000 zielen, waarvan een groot gedeelte de drijvende huizen bewoont, die op bamboesvlotten gebouwd zijn of wel in overdekte schuiten zich ophouden. Men weet dat deze gewoonte om op het water te leven in meer oostersche steden gebruikelijk is; onder anderen in Canton, wier drijvende wijken door de

reizigers beschreven zijn. Van hier de naam water-chineezen. Het paleis der beide Koningen (Siam heeft twee vorsten) de woningen der Mandarijnen, schoone pagoden verheffen zich op aangespoelde gronden lang den stroom.

Te midden van deze gebouwen onderscheidt men verscheidene katholieke kerken, waar fransche zendelingen dienst doen. De siameesche Regering duldt, ja beschermt zelfs de christelijke godsdienst, die in dat land vorderingen maakt. De handenarbeid is er zeer goedkoop. De europesche werklieden zouden zich niet weten te redden met de drie franken in de maand, welke een siameesch handwerksman verdient, die zich met rijst voedt en zeer weinig behoeften heeft. Overigens bewijst die prijs van drie franken per maand of een stuiver daags, dat de levensbehoeften in Siam uiterst goedkoop moeten wezen. Een heerlijk land voor renteniers!

— Volgens onderscheiden partikuliere berigten uit Madrid schijnt het, dat er aan het spaansche hof inderdaad een plan in overweging is, om de twee takken der dynastie onderling te verzoenen en hunne aanspraken op de spaansche kroon ineen te smelten. Sommige berigtgevers duchten dat bij die schikking, indien zij tot stand mogt komen, het konstitutionneele beginsel in meerdere of mindere mate opgeofferd zou worden, alsof dit beginsel in Spanje anders dan in naam bestaat.

ENGELAND.

LONDEN, 18 November. Het nieuws dat aller gemoederen bezig houdt is natuurlijk de benoeming van den heer Buchanan tot voorzitter der Noord-Amerikaansche republiek. Onze Regering wil in die benoeming het begin zien eener flibustiers-heerschappij, en geeft zijdelings te kennen, dat de heer Buchanan, tijdens zijn verblijf te Londen als gezant der Vereenigde Staten, getracht heeft de britsche instellingen aan te tasten en de geschillen, tusschen beide regeringen ontstaan, een meer en meer hatelijk karakter te doen aannemen.

De *Morning-Post* doet bij deze gelegenheid uitkomen dat, wanneer de presidentskeuze naar de antecedenten van den nieuwen president beoordeeld wordt, het oordeel daarover niet gunstig kan uitvallen; doch men mag veronderstellen, dat de heer Buchanan een andere gedragslijn zal volgen als president, dan als partij van het Zuiden. Te meer mag men dit aannemen, omdat hij, wetende welke zware verantwoording voortaan op hem zal rusten, naauwkeurig wikken en wegen zal, alvorens tot handelingen over te gaan, welke door die verantwoordelijkheid in het oog van de geheele wereld de gewigtigste gevolgen zouden kunnen hebben.

Ook de *Times* is met deze benoeming slecht te vreden.

— De hagchelijke toestand, waarin Mexico verkeert, houdt de aandacht der Regering van de Vereenigde Staten zeer bezig. Indien Engeland en Spanje bij hunne vorderingen mogten blijven volharden, kon het wel zijn, dat het kabinet van Washington zich genoopt zoude gevoelen zich in deze aangelegenheid te mengen.

— De geschillen tusschen Engeland en Nieuw-Grenada, welke thans tot het afbreken der diplomatieke betrekkingen tusschen de betrokken Regeringen hebben geleid en van de zijde van het britsche kabinet tot dwangmaatregelen welligt aanleiding kunnen geven, zijn van ouderen oorsprong en dienaangaande deelt de *Morning Chronicle* het volgende mede. Voor 40 jaren, toen Columbia nog een Staat was, had de heer Mackintosh, een britsch onderdaan met de Regering van dien staat een kontrakt gesloten waarbij hij zich verbond, onder zekere voorwaarden, verscheidene stoombooten voor de vaart op de Magdelena rivier beschikbaar te stellen. Hij leverde ook werkelijk twee à drie stoombooten, welke de rivier bevoeren.

Het kontrakt was te Bogota gesloten, evenwel op een tijd, toen de president van de hoofdstad afwezig was. Deze wilde bij zijne terugkomst het kontrakt niet erkennen, ja hij ging zelfs zoo ver, dat hij op eene der stoombooten liet vuren, welke daardoor in den grond geboord werd. Sedert dien tijd was geen einde aan de klagten [illegible] Columbia in de drie afzonderlijke republieken Venezuela, Ecuador en N. Grenada zich oploste, was het van het laatstgenoemde, waarschijnlijk om den wille der hoofdstad Bogota, waarvan de heer Mackintosh schadeloosstelling verlangde. Nieuw Grenada gaf onder andere gronden daartegen op, dat het alleen onmogelijk verantwoordelijk gesteld kon worden; het procederen duurde voort tot 1852, in welk jaar de gevorderde som van schadeloosstelling, benevens de intressen reeds verscheidene honderd duizende ponden sterling bedroegen. In dit jaar werd als dwangmaatregel door de engelsche Regering de eerste blokkade bevolen, waarop Nieuw Grenada, nadat van dien Staat eenige wijzigingen in de gevorderde som waren toegestaan, de schuld erkende en zich tot de betaling van het kapitaal, de intressen en van jaarlijks af te lossen. Doch in den laatsten tijd schijnt de Regering van Nieuw Grenada uit gebrek aan goeden wil of geld, die voorwaarden niet nagekomen te zijn, en daarom schijnt de britsche Regering voornemens ten tweede male het rezultaat eener blokkade te beproeven.

— Omtrent de door Kasper Redpath ten nadeele van den *Great Northorn Railway Compagny* gepleegde ontvreemdingen, leest men in de londensche bladen de volgende bijzonderheden:

»Na de in hechtenisneming van Redpath ontving de policie-opperintendant van Loxton bevel zich naar Weybridge te begeven, om er bezit te nemen van een landhuis en landerijen, welke Redpath in de stad bezat. In dit zeer prachtig verblijf, genoemd Messelingtonhouse, vond genoemde opper-intendant tien knechts, daaronder niet gerekend de koetsier en koeriers, die gewoon zijn Redpath op zijne buitenlandsche reizen op het vasteland te vergezellen. De kok ontving 30 £ jaarlijksch loon; ook de overigen dienstboden werden ruim betaald. Redpath heeft geen kinderen, maar eene vrouw, die volkomen onbekend was met de daden van haren echtgenoot en aan wie Loxton de reden van zijn bezoek heeft moeten bekendmaken.

Het huis is met den meesten smaak van huisraad voorzien; men heeft er schilderijen van beroemde meesters gevonden, zilveren schotels enz.; op een vrachtwagen zouden de kleederen en toiletzaken van mevrouw Redpath niet geladen kunnen worden. Al het huisraad is verzegeld; in den stal heeft men vier paarden gevonden en een brougham die 180 guinjes gekost heeft.

In een ander huis, dat Redpath te Chester-Terrace bezit, heerschten oneindig meer weelde en pracht. Het huisraad daarin gevonden is rijker dan vele der hotels van de hooge aristokratie en wordt op 35000 £ geschat.

Op het oogenblik dat hij in de dienst van de *Great Northern Company* trad, bedroeg zijn jaarlijksch traktement 100 £; vervolgens trad hij in de plaats van den eersten beambte tegen 500 £ traktement 's jaars. Hij behoort tot eene geachte familie en zijn broeder is een zeer verdienstelijk sollicateur. Ondanks de tallooze vervalschingen en de aanzienlijke sommen, die door zijne handen zijn gegaan, had Redpath bij zijne inhechtenisneming geen enkelen sovereyn ter zijner beschikking.

Eene zeer merkwaardige omstandigheid in de zaak van Redpath, kassier der bewuste spoorwegkompagnie is, dat hij in vriendschappelijke betrekking stond met William James Robson, die tot een twintigjarige deportatie is veroordeeld, wegens gepleegde ontvreemdingen ten nadeele van de kompagnie van het kristallen paleis. Beide waren kantoorbedienden van een bureau van den *Great northern railway* en spekuleerden zamen in effekten. Men vermoedt dat Redpath, immer in zijne ondernemingen ongelukkig, zich tot nieuwe vervalschingen heeft laten verleiden, welke zijne gevangenneming ten gevolge hebben gehad.

— In een der New-Yorksche bladen leest men, dat men zich met de zaak van Grellet en Carpentier niet meer bezig houdt en het aan de justitie overlaat hunne schuld te bewijzen; de fransche bevolking evenwel laat er zich nog aan gelegen zijn; de bevolking bestaat uit twee kampen: de Grelletisten en de Belmontisten. De eersten, die denzelfden haat tegen het keizerlijke goevernement, den heer von Rotschild en alle groote kapitalisten voeden, beweren, dat Grellet en Carpentier niets anders hebben gedaan dan, in hun voordeel, de ongelijkheid der fortuin te herstellen en dat hunne daad zeer prijzenswaardig is. Den heer von Rotschild te bestelen is voor hunne oogen een diefstal; trouwelooze kassiers zijn alzoo voor hen achtingswaardige en belangwekkende burgers. Het spreekt van zelf dat hunne uitlevering voor hen niet moeijelijk schijnt, vooreerst wijl er advokaten zijn die hen verdedigen; — een fraaije reden! — vervolgens, omdat de internationale traktaten het verbieden en de justitie der Vereenigde Staten onomkoopbaar is — welk een sprookje! — en eindelijk, dat, werden zij naar Frankrijk terug gevoerd, zij openbaringen zouden doen, die van ontzetting de Miressen, Foulds, Pereries, Rotschilds en anderen, achter hunne portefeuilles zouden doen verbleeken. Ten gevolge dier drie punten zouden de gevangenen het voorregt hebben om, aan gene zijde van den Oceaan te blijven en met de kompagnie, waarvan zij dienaren waren, den draak te steken; althans dit zeggen hunne zeiden, arme lieden, die door hen in hunne staatkundige kasteelen gehuisvest worden en hen in hunne maatschappelijke teleurstellingen troosten, en aan wie zij eenige slechte sigaren of eenige glazen Champagne geven, waarvoor zij ter belooning reeds den dag bepalen, dat de deuren der gevangenis zullen geopend worden, als wanneer Grellet een paruikmakers winkel en Carpentier eene hoeve zal koopen.

Wat de Belmontisten betreft, deze gelooven aan den eigendom, aan de zedelijkheid, aan den geest der traktaten, aan de wijsheid der regters en den werkzamen invloed van het huis Rotschild. Zij herinneren zich dat de dieven van mevrouw de Caumont-Laforce en Carpentier, aan Frankrijk zijn uitgeleverd, en zij hopen en dat dit voor het tegenwoordige hetzelfde zal zijn, om der wereld het schouwspel eener betreurenswaardige straffeloosheid te besparen.

Tusschen lieden van beide denkwijzen zijn er verscheidene weddenschappen aangegaan. Er is een Grelletist bekend, die gezworen heeft zijn baard en hoofdhaar te laten groeijen tot aan het oogenblik, dat Grellet in zijn barbierswinkel te Broadway hem op zijn gemak zal kunnen scheren, terwijl een Belmontist den eed heeft afgelegd, zijne vrienden op verscheidene kisten met Champagnewijn te zullen onthalen, den dag dat de maatschappij gewroken zal zijn.

— De laatste berigten uit China luiden gunstig voor de omwentelingspartij. Het schijnt dat door het leger van den pretendent Taeping, die zijn hoofdkwartier te Nanking heeft opgeslagen, meerdere voordeelen op de keizerlijke troepen behaald zijn en de geheele tartaarsche magt zich in de nabijheid van Peking heeft zamengetrokken, om de hoofdstad te verdedigen. Wat de provincien van het Hemelsche Rijk aangaat, deze moeten in groote verwarring verkeeren. De meerderheid der europesche kooplieden die in de open havens hun verblijf houden, beweren dat het tartaarsche vorstenhuis niet langer bij magte is de gevaren af te weren, die het van alle kanten bedreigen, en voorzien niet zonder levendige ongerustheid de zegepraal der opstandelingen. De engelsche bladen, die te Shangai, te Honkong en te Canton inkomen, berigten hetzelfde en schijnen met ongeduld deze of gene ontknooping te verwachten.

De verzendingen van chineesche koelies naar de kolonien en naar Zuid-Amerika gaan op groote schaal voort.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 15 Nov. Volgens berigten uit Konstantinopel van 12 dezer, zou de gezant van Frankrijk, de Heer Thouvenel, de russischen gezant, de Butenieff, inlichtingen hebben gevraagd betreffende de nog met de Porte hangende questiën en een ontwijkend antwoord hebben ontvangen. Fuad Effendi was nog slechts tijdelijk minister van buitenl. zaken; de nieuwe minister was nog niet benoemd.

— De groote magt van onzen tijd, het stoffelijk belang, heeft twee staatkundige tegenstanders tot elkander gebragt. Oostenrijk en Sardinië hebben een spoorwegovereenkomst gesloten, waarin de volgende hoofdbepalingen voorkomen:

De sardinische Regering verbindt zich om den spoorweg van Novaro tot aan de lombardische grens van Buffalora voort te zetten; de Oostenrijksche, van haar kant, neemt de verpligting op zich dien weg van Buffalora tot Milaan te verlengen. Om deze twee lijnen te verbinden zal over de rivier bij Buffalora een brug gelegd worden op kosten der beide Regeringen.

In de *Augsburger Zeitung* leest men den volgenden brief uit Londen:

»Het is ligt te bevroeden, dat de alhier heerschende en steeds toenemende koelheid jegens de fransche Regering de zich in Engeland ophoudende fransche uitgewekenen met vreugde vervult; en zij verwijzen daarbij zegevierend naar hunne tallooze vlugschriften van vroegeren tijd, waarin zij, na het sluiten van het »onnatuurlijke verbond" tusschen Engeland en Frankrijk, het, vroeger of later onvermijdelijke vermaal van het Bonapartismus, voorspeld hebben. Sedert de laatste veertien dagen is eene overgroote menigte kleine blaadjes onder de bevolking van Londen verspreid geworden, waarin aan de magthebbenden te Parijs den oorlog op leven en dood verklaard wordt. Een groot deel dier blaadjes is blijkbaar door fransche vlugtelingen gesteld, en wij zouden zelfs eenige bekende engelsche chartisten kunnen aanwijzen, die zich met het vertalen in het engelsch van eene geheele reeks fransche vlugschriften belast hebben, daar er onder de fransche vlugtelingen slechts zeer weinigen zijn, die in staat zijn eenen regel in de engelsche taal te schrijven. Het is echter de vraag of het den socialisten gelukken zal door zoodanige handelwijs alleen de tegenwoordige fransche regering bij het engelsche volk gehaat te maken, want in den regel is het afkeerig van *alles* wat fransch heet, en let daarbij zeer weinig op het onderscheid van politieke kleur.«

BERLIJN, 17 Nov. De *Bund* berigt, dat de zwitsersche Groote raad in het kanton Neufchâtel de bondskommissie ontvangen heeft. Generaal Dufour moet naar Parijs een memorandum hebben medegenomen over het vraagstuk van Neufchâtel, benevens zeer uitvoerige instruktiën.

— De *Neüe pr. Zeitung* bevat een artikel waarin wordt aangedrongen op het herstel der stokslagen straf; het is niet de eerste maal, dat het wenschelijke daarvan door de zich noemende nationale partij wordt aangetoond. Stokslagen schijnen sedert *der alte Dessauer* tot de historische instellingen van Pruissen te behooren.

— De direktie van den Berlijn-Hamburger spoorweg, wier rijtuigen 1ste klasse reeds van verwarmingstoestellen, door middel van heet water, voorzien zijn, is voornemens voor de 2de klasse waggons te laten maken, die door een kagchel in het midden verwarmd worden.

De half-officieele *Preussische Correspondensz* behelst het volgende artikel.

»De zwitsersche drukkers scheppen, met weinig uitzonderingen, behagen in de meest onbeschofte smaadredenen tegen Pruissen en Duitschland. Dat vooral de dagbladen van Neuchatel daarin zouden wedijveren, was te voorzien. Het goede regt van Pruissen kan en zal door zulk eene handelwijs op losse schroeven gesteld worden. Wie lastert en scheld vernedert slechts zich zelf.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		19 NOV.	4½ u. gebl.	20 NOV.	4½ u. gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	62 7/8	63	63 1/16	63
Dito Dito	3	74 15/16	75	75 1/4	75 1/8
Dito Dito	4	94 1/8	94 1/8	94 1/4	94 1/8
O. I. Leening 1844	4	93 5/8			
Amortis. Syndik.	3½	89 1/2	89 1/2		
Handel-Maatschappij	4½		133		
Aand. Rijn-Spoorw.	4½				
„ Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank					
België	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½		50 15/16		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	23 5/16	23	23 1/16	23
Dito	3	41	41 5/16	41 3/8	
Dito Binnenl. à 6/m.	3	37 1/16	36 15/16	37	36 15/16
Coupon-Bewijzen			5 5/16		
Amortisable Schuld			6 1/16		
Portugal, te Londen	3	44	43 15/16	44 1/16	43 15/16
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	102 5/8	102 5/8		
Dito Dito 1828 en 1829	5	101 5/8	101 5/8		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	92 1/4			
Dito	4½	93	92 7/8	92 7/8	
Dito bij *Hope*	4		83 1/2		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4		83		
Dito bij id. 5de Serie	5				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6		62 3/8		
Polen, Certifikaten	4		76 1/4		
Dito Aand. met Lot. fl. 500		152 1/4	152 1/2		
Oostenrijk, Metalliek	5	73 7/8	73 5/8	73 3/8	73 5/8
Dito Nationale	5	75 1/4	74 7/8	75 1/8	
Dito Nieuwe 1847	2½	38 1/2	38 1/8	38 3/8	
Dito 1851 en 1852	2½	38 1/2	38 1/4	38 3/8	
Dito Nieuwe	5	83 1/8	82 3/4	83 1/8	82 5/8
Dito 1854	5	83 1/8	82 3/4	83 1/8	82 5/8
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5				
Dito	4		61 1/8		
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854		*f* 315	315		
Pruiss. Aand. 1854	3½	201			
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5				
Sardinië	5				
Denemarken, Leen. te Lond.	5				
Louisiana bij *Hope*	5				
Braziliën	5	97 1/8			
Dito	5	96 1/4			
Mexiko	3	20 7/8	20 5/8	20 7/8	20 5/8
Dito Onbepaalde	3	20 7/8	20 5/8	20 7/8	20 5/8
Peru	4½				
Grenada, à £ 100	3	20 5/8	20 7/16	20 5/8	20 7/16
Dito Uitgestelde					
Ecuador à £ 100		14 5/16			
Venezuela, à £ 100	4½	33 7/8	33 5/8	33 11/16	
Dito Uitgestelde	1¾	14 5/16	14 1/4	14 5/16	
Grieken, te Londen	5		3 11/16	3 3/4	

R. 5 pc. Stieglitz 95 1/16, 1/4, 1/16; O 93 3/8; O. B. A. *f* 1215; Prost 59, 61 3/4, 60 1/2; Sp. Rot. 119, 124, 120; Grenada onb. 20 7/16, 5/8, 7/16; Venezuela onb. 33 5/8, 13/16; Grieken onb. 3 11/16, 3/4

Bij levendigen handel verkeerde de markt over het algemeen in eene flaauwere stemming.

Koers van het Geld: Beleening 5 pCt., Prolongatie 5 pCt., Diskonto 5 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55	Livorno	2/m.	*f* 39
„	zigt	„ 55 5/8	Napels	„	„ 83 1/2
Bordeaux	2/m.	„ 54 5/8	Petersburg	„	„ 1.82 1/2
„	zigt	„ 55	Weenen	6/w.	„ 32 1/4
Madrid	3/m.	„ 234	Augsburg	„	„ 35 5/8
Cadix	„	„ 234	Frankfort	„	„ 98 1/4
Seville	„	„ 233	Hamburg	2/m.	„ 35
Bilbao	„	„ 233	„	zigt	„ 35 1/2
Lissabon	„	„ 40	Londen	2/m.	„ 11.52 1/2
Porto	„	„ 40	„	zigt	„ 11.67 1/2
Genua	2/m.	„ 45	Rotterdam		„ 1/4

Londen 3/m. *f* 11.47 1/2.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 20 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 54 7/8, Obligatiën 3 pc. 71 1/4; id. 4½ pc. 96 5/8; Spanje 1—3 pc. 22 7/8; Binnenl. 3 pc. 37 1/4; Romeinen 5 pc. 84 1/4; Oostenrijk Met. 5 pc. 77 5/8; id. Nat. 5 pc. 79.

PARIJS, 20 Nov. Fransche 4½ pc. 94.50; 3 pc. 67.25. 1½ pc. Spanje 23 1/2; 3 pc. id. 38; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 88 5/8.

MADRID, 15 Nov. 3 pc. Schuld 39.75; id. 1 pc 24.65.

LONDEN, 20 Nov. Cons. 93 1/8; Spanje buit. 3 pc. 41 1/2; id. 1½ pc. 23 5/8; Rusl 5 pc. 106; id. 4½ pc. 95; Holl. 4 pc. 96 1/4; id. 2½ pc. 65 1/4; Sard. 5 pc. 90; Braz. 101; Peru 4½ pc. 77; Gren. uitg. 7; id. werk. 22 1/2; Mexiko 3 pc. 22 5/8; Portugal 4 pc. 45; Ecuador 14 1/2; Venezuela 36; Wissel op Amst. —.—; Hamburg —.—.

WEENEN, 20 Nov. Met. 5 pc. 81 5/8; id. 4½ pc. 70 1/8; Bank-Aktiën 1062; Credit Anst. 326; Wissel op Londen 10.17; Amst. —; Parijs —; Goud —; Zilver —.

BERLIJN, 20 Nov. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc Rusland 104 3/4; id. 4½ pc —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 18 1/4; Amst. kort 151; Hamb. 142 1/8; Petersburg 106 1/4.

HAMBURG, 20 Nov. Spanje 1¼ pc 34 7/8; id. 3 pc. 21 7/8; Rusl. 5 pc. 100; 4½ pc. 89 1/2; 3 pc. Mexikanen 10 3/4; Noord-Duits. bank 100 1/4; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 20 Nov. 5 pc. Met. 76 3/4; 1½ pc. Spanje binnenl. 23 1/4; id. 3 pc. 37; Wissel op Londen 3/m. ——; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

HANDELSBERIGTEN.

ANTWERPEN, 20 Nov. *Granen* kalm. Roode Amer *f* 15 per 80 k°. Rogge gesouteneerd, inl. disp. *f* 8½ en op levering in December *f* 8¾ p. 70 k°. Zeeuwsche Gerst *f* 7 11/16 gedaan. Lijnsaad flaauw en iets lager.

Cirka 600 balen *Piment* bedongen 29/26 c. voor Export.

Rijst gesouteneerd zonder grooten handel. Van Carolina gepeld zijn 100 Tierces verkocht.

LONDEN, 19 Nov. *Suiker* flaauw. Van W. I. slecht 58 vn. verkocht. In Veiling zijn o. a. 3187 kn. Havana boven de waarde terug gekocht. N°. 7/9 48 a 49 s, 6 d. N°. 9/11 49 s. a 51 s. 6 d.

Plantation Koffij gaat tot volle prijzen af 2200 bn. Rio zijn voor eene naburige haven à 41 s. vrij van part. averij verkocht.

Cacao Trinidad 1 a 2 s. lager. Mooi hoogrood 70 a 71 s.

Thee 1000 kn. gemeene Congo bedongen 9¼ d.

Rijst weinig aangeboden en hooger geh. Men heeft gedaan 2000 b. gemeene Penang Carga 9 s. 6 d. a 3 s. 9 d., good blann Bengaal 13 s. 2000 bn. gemeene Rangoon 10 sh. 3 d.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 19 Nov. Dreet, Anne Catharine, Londen.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 21 Nov., in lading naar:

Keulen.	J. P. Schlaegel, Agrippina.
	Th. Wemmers, Cöln N°. 7.
Mannheim.	J. Polsen, Johanna.
Urdingen en Ruhrort.	B. J. Timmerman, Weldadigheid.
Duisburg.	F. In de Kamp, Mercuur.
Dusseldorp en Neuss.	H. Polman, Niederrein N°. 6
Maintz.	W. Huppert, Maintz N°. 7.
Ruhrort.	J. van Beek, Vrouw Willemina.
Wesel.	F. Beijer, Wilhelmina.
Frankfort.	G. H. Hell, Anna Catharina.

Rijnhoogte ARNHEM, 19 Nov. 1 el 7 duim.
KEULEN, 20 „ 5 vt. 3

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 24 November, 's avonds ten vijf ure.

1. Huis en Erve, Heerengracht, SS 244. — 2. Dito, Kalverstraat, E 67. — 3. Pakhuis en Erve, Rokin, A 392.

Advertentiën.

(2716) Na een langdurig en smartelijk lijden, en telkens voorzien met de Genademiddelen der R. K. Kerk, overleed in den ouderdom van 50 jaren en 6 maanden, A. B. HEBBEN, geliefde Echtgenoote van J. MOLINUS.

VENLO, den 18 November 1856.

Bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, te Amsterdam, kan men inteekenen op

ALLE DE WERKEN

VAN

HENDRIK CONSCIENCE

(*In Engelsch formaat.*)

De geschriften van Conscience maken alleen reeds eene aanzienlijke boekverzameling uit en zij bezitten dit uitstekend voorregt, dat men ze, na de lezing, gaarne nog eens ter hand neemt; want bij iedere herlezing wordt men getroffen door nieuwe schoonheden, waarmede de schrijver zijne eenvoudige tafereelen gloed en leven weet bij te zetten.

Inzonderheid voor Nederland hebben zijne werken eene uitnemende waarde, omdat zijne novellen voor het grootste gedeelte, de type dragen ook van ons volkskarakter.

De schrijver toch weet door waren en opgesmukten eenvoud de fijnste snaren van het gevoel te treffen, en waar, om iets te noemen, zijn *Loteling* en *Wat eene moeder lijden kan* een traan ontlokken, daar vragen zoovele andere ongevergd een gullen lach.

Wat waarlijk schoon en goed is, gaat niet voorbij, maar blijft; — van daar ook, dat Conscience immer[illegible] in iedere woning als een goeden vriend ontvangen wor[illegible]

De reeks van uit te geven werken, welke beurte[illegible] verschijnen, bestaat uit:

Het Wonderjaer. — De Leeuw van Vlaenderen. — Hoe m[illegible] Schilder wordt. — Wat eene moeder lyden kan. — Siska v[illegible] Roosemael — Geschiedenis van Graef Hugo van Craenhove [illegible] van zynen vriend Abulfaragus. — Avondstonden, bevatte d[illegible] De engel des goeds en de geest des kwaeds. Het beulenkin[illegible] Quinten-Matzys. De geest. De Dahlia-koorts. De nieuwe Nich[illegible] enz., enz. — Eenige bladzyden uit het boek der Natuer. — Lambrecht Hensmans. — Jacob van Artevelde. — De Loteling. — Baes Gansendonck. — Houten Clara. — Blinde Rosa. — Rikke[illegible] Tikke-Tak. — De arme Edelman — De Gierigaerd. — De Groo[illegible] moeder. — De Boerenkryg. — Blodwig en Clothildis. — De Pl[illegible] der dorpen. — Het geluk van ryk te zyn. — Moederloos. — D[illegible] Gelduivel. — Mengelingen, bevattende: De Moordenaer. [illegible] brandende Schaepherder. De Lange Nagel. De Zending d[illegible] Vrouw, enz. — Een bundel redevoeringen.

Men treft in deze lijst een aantal werken aan, die hi[illegible] te lande nog onbekend zijn, maar die echter den eerste[illegible] luister aan den naam des schrijvers hebben toegevoeg[illegible]

Op verzoek der uitgevers (de heeren J. P. Van Dier[illegible] en Cie, te Antwerpen), heeft bovengenoemde zich gaar[illegible] willen belasten, om deze uitgave met al zijne kracht, [illegible] ondersteunen. De Prospektus is *gratis* verkrijgbaar.

Ieder werk zal opgeluisterd worden door eene keuri[illegible] houtgravure, vervaardigd door de beste teekenaars e[illegible] plaatsnijders. Elk deel zal 80 tot 120 bladzijden druk[illegible] bevatten, die den inteekenaren voor den prijs van [illegible] cts. zullen worden afgeleverd. Om de veertien dagen [illegible] er een deel verschijnen. De geheele uitgaaf wordt geschat[illegible] ongeveer 38 deelen te zullen beloopen. Indien er even[illegible] wel MEER dan dit getal mogten komen, verpligten de uitgevers zich de meerdere deelen GRATIS aan de inteekenaren af te leveren; zoodat de VOLLEDIGE WERKEN niet BOVEN maar wel beneden de fl. 22.80 kunnen kosten.

De twee eerste afleveringen zijn reeds verschenen. De duizend eerste inteekenaren ontvangen, als premie, een Exemplaar van het portret van Hendrik Conscience, op groot papier gedrukt.

Na de [illegible] wordt de prijs op fl. 40 bepaald.

DU BARRY'S REVALENTA

is het beste voedsel voor kinderen en zwakken in het algemeen, daar zij zelfs in de zwakste magen niet verzuurt, noch strijdig is met eenen gewonen leefregel of goed krachtig voedsel, maar een gezonden eetlust opwekt voor het middagmaal, de spijsvertering herstelt en zelfs bij de zwakste gestellen aan ligchaam en geest veerkracht bijzet. Bij kinkhoest, mazelen, kinderpokken en waterpokken maakt zij alle medicijn overbodig, daar zij alle branderigheid en koortsachtigheid wegneemt. Waar die ziekten heerschen is zij als voorbehoedmiddel zeer aan te bevelen.

Het wordt [illegible] bussen van [illegible] Cent, *f* 2, *f* 3.50, *f* 8, *f* 16. (2717)

(2704) Bij T. C. B. TEN HAGEN, te 's Gravenhage, ziet het licht:

EEN BOEKJE

OVER DEN

GOEDEN HERDER,

door IDA GRAVIN HAHN-HAHN.

Prijs 50 Cents.

Dit werkje, uit het Hoogduitsch vertaald, wordt uitgegeven ten voordeele van het **Liefdewerk van den Goeden Herder**, gevestigd te Bolderdorp.

☞ Heeren Boekhandelaren, die exemplaren in commissie wenschen te ontvangen, worden verzocht het verlangde getal exemplaren *franco* op te geven.

DE TOESCHOUWER,

MAANDSCHRIFT VOOR BESCHAAFDE KRINGEN

De ondergeteekende verzoekt degenen, welke prospektussen aanvragen van den **TOESCHOUWER**, voortaan hun brieven te willen frankeeren. Op *franko* aanvraag zal het Prospektus hun terstond *franco* worden toegezonden. De strekking van dit **nieuwe Maandwerk**, alsmede de inhoud der voornaamste artikelen, welke in de eerste Nommers zullen verschijnen, vindt men in dat Prospektus opgegeven.

Men kan dit ook, des verkiezende, door middel van zijn gewonen Boekverkooper ontbieden.

Heeren **Inteekenaren**, die hun namen nog niet hebben opgegeven, worden beleefdelijk verzocht dit *zoo spoedig mogelijk* en in allen gevalle voor 1°. December aanstaande te doen.

AMSTERDAM, 19 November 1856. C. L. VAN LANGENHUYSEN.

(2589)

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.